

بازنمایی اسطوره‌ای سیمای امام علی در نگارگری ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۲۱

کد مقاله: ۴۰۰۳۵

شهناز امینی^۱

چکیده

در این مقاله ابتدا به بررسی انسان و اسطوره و سپس شخصیت امام علی (ع) به عنوان اسطوره‌ای مذهبی پرداخته شده است؛ و در آخر به بررسی نگاره‌هایی که، این حوادث را بازگو می‌کند می‌پردازیم. انتخاب تصویر بر مبنای اعمال قهرمانانه‌ای که امام علی را در قالب شخصیتی اسطوره‌ای نشان می‌دهد از چهار کتاب: خاوران‌نامه، احسن‌الکبار، حبیب‌السیر و روضه‌الصفاء انتخاب شده است. روش تحقیق مقاله توصیفی-تحلیلی است همچنین فنون جمع‌آوری اطلاعات به صورت متن خوانی، -که بیشتر بر پایه کتاب علی حقیقی بر گونه اساطیر نوشته دکتر علی شریعتی- انجام گرفته است. سوالاتی که در این پژوهش دنبال می‌شود به این گونه است که: چرا انسان همواره به دنبال تصویرسازی شخصیت‌های اسطوره‌ای است؟ و چرا امام علی به عنوان انسانی بزرگ در تاریخ اسلام همچون شخصیتی اسطوره‌ای شناخته شد؟ نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که انسان روزمرگی‌ها و اضطراب‌های این عالم را با ستایش و پرستش دنیای اساطیر چهره‌های مورد علاقه خود را آن گونه که دلش می‌خواهد تصویرسازی می‌کرده است. یک شخصیت مذهبی و یا ملی در طول تاریخ با اعمال پهلوانی خود حماسه‌هایی را پدید آورده، و به مرور زمان داستان‌هایی فراواقع و خارق‌العاده از خود به جا می‌گذارد؛ تا جایی که به شخصیتی اسطوره‌ای که ریشه در واقعیت دارد تبدیل می‌شود. در نگارگری دوره‌های تیموری و علل خصوص صفوی، این علاقه را به صورت تصویرسازی‌های در کتب مختلف می‌توان دید.

واژگان کلیدی: بازنمایی، اسطوره، امام علی، نگارگری ایران، علی شریعتی.

۱. کارشناس ارشد صنایع دستی . مدرس مدعو دانشگاه آزاد و دانشگاه پیام نور و دانشگاه علمی و کاربردی
shahnaz_artist@yahoo.com